

Skatteutskottets yttrande 2018/19:SkU6y

2019 års ekonomiska vårproposition

Till finansutskottet

Skatteutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken i de delar dessa avser skatteutskottets beredningsområde.

I fyra avvikande meningar tillstyrker Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet de förslag till riktlinjer som lagts fram av respektive parti.

Utskottets övervägande

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar de avser skatteutskottets beredningsområde och att Moderaternas, Sverigedemokraternas, Vänsterpartiets och Kristdemokraternas förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Regeringen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Riktlinjernas syfte är att ange politikens inriktning inför budgetpropositionen för 2020.

De globala klimatförändringarna är vår tids ödesfråga. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland. Det mål som riksdagen har beslutat om att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären ska uppnås. Ekonomiska styrmedel ska användas för att ställa om samhället i miljövänlig riktning och bidra till att fler kan göra klimatsmarta val i sin vardag. Miljöskadliga subventioner behöver fasas ut såväl i Sverige som globalt. En kraftfull grön skatteväxling ska genomföras. Samhällets klimatinvesteringar ökar och bidrar till jobb och företagande i hela landet. Företagen har en nyckelroll i den gröna omställningen. Ambitionen är att klimatomställningen ska ske på ett sådant sätt att alla har möjlighet att vara en del av lösningen. Den ekonomiska politiken ska fortsätta att bidra till att de svenska miljömålen nås. Möjligheterna att starta och driva företag samt att lyckas som företagare ska bli bättre, och skatten på arbete sänkas.

Den ekonomiska vårpropositionen bygger på en sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Till följd av målet om att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp till atmosfären behöver utsläppen av koldioxid från svenska kraftvärmelanläggningar minska. Regeringen föreslår därför att energi- och koldioxidskatten höjs för fossila bränslen som används i kraftvärmeverk för produktion av värme till fjärrvärmenätet. Flygets klimatpåverkan ska minska. Efter förslag i budgetpropositionen för 2018 infördes en skatt på flygresor fr.o.m. den 1 april 2018. Flygskatten bör behållas, och i Regeringskansliet bereds nu frågan om att komplettera regleringen med att införa en reduktionsplikt för

biodrivmedel i flyg. En hög inblandning av hållbart förnybart bränsle ska ges ekonomiska incitament. Sverige ska ta ledartröjan för att omförhandla de internationella avtal och konventioner som i dag sätter stopp för en skatt på flygbränsle som kan ersätta dagens skatt på flygresor. Mindre, regionala flygplatser som påverkas negativt av flygskatten får ett särskilt stöd. I syfte att minska utsläppen av koldioxid från gruvsektorn, och bidra till en globalt hållbar utveckling, föreslår regeringen att nedsättningarna av energi- och koldioxidskatten avskaffas för diesel som används i arbetsfordon vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verksamhet. Sedan den 1 juli 2017 beskattas kemikalier i viss elektronik för att driva på utvecklingen mot en giftfri hemmiljö. För att öka kemikalieskattens styreffekt föreslår regeringen att skattenivåerna och det maximala skattebeloppet per vara höjs. För varor som innehåller mindre hälsofarliga kemikalier finns fortsatt möjlighet till avdrag med 50 eller 90 procent av skatten.

Den 1 januari 2018 sänktes mervärdesskatten på förevisning av naturområden och dylikt (naturguidning). Riksdagen tillkännagav i december 2018 att mervärdesskatten bör höjas till 25 procent. Regeringen vill dock fortfarande främja möjligheterna att bedriva naturturism, inte minst i mindre företag och utanför storstadsområdena. Den lägre mervärdesskattesatsen på dessa tjänster bör därför bestå. Regeringens bedömning redovisas vidare i propositionen Vårändringsbudget för 2019.

Den omfattande skattereform som enligt den sakpolitiska överenskommelsen ska genomföras under mandatperioden syftar bl.a. till att minska hushållens skuldsättning och bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. De senaste årens förändringar av bostadsbeskattningen har gått i riktning mot en minskad löpande beskattning och en ökad beskattning vid transaktionstillfällena. För att öka rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden ändrades dock reglerna för uppskov med beskattning av kapitalvinst vid avyttring av privatbostad 2017, vilket innebär att taket för uppskovsbelopp slopats för avyttringar av privatbostäder som sker under perioden den 21 juni 2016 till den 30 juni 2020. Dessutom har metoden för att beräkna uppskovets storlek vid köp av en billigare bostad ändrats, så att den, utom i undantagsfall, blivit mer generös. Räntebeläggningen på uppskovsbeloppet ska enligt januariavtalet avskaffas. Det finns behov av ytterligare reformer för att öka utbudet av bostäder och förbättra marknadens funktionssätt. Flera åtgärder för att främja bostadsbyggandet och öka utbudet av byggbar mark har vidtagits. Ett investeringsstöd för att bygga hyresrätter infördes under den föregående mandatperioden. Stödets utformning ska ses över för att koncentreras och effektiviseras och riktas om till hyresrätter i hela landet.

Regeringen föreslår i propositionen Vårändringsbudget för 2019 bl.a. att kemikalieskatten höjs. I propositionen Extra ändringsbudget för 2019 – Sänkt mervärdesskatt på elektroniska publikationer förslås att mervärdesskattesatsen för elektroniska publikationer sänks till 6 procent. Sammantaget bedöms

förslagen innebära att skatteintäkterna ökar med 0,47 miljarder kronor 2019 och med ca 1 miljard kronor per år 2020–2022

Moderaterna

I partimotion 2018/19:3095 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) föreslås att riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

För att öka drivkrafterna till arbete och företagsamhet behöver skatterna sänkas, skattebaser breddas och det totala skattetrycket i Sverige bli lägre. Framför allt behöver skatterna på låga inkomster sänkas så att det lönar sig bättre att gå från bidrag till jobb. Dessutom måste kombinationen av skatter och bidrag analyseras samlat om inte utanförskapet än en gång ska tillåtas att växa. Världens högsta marginalskatter på högre inkomster behöver sänkas så att flit och förkovran lönar sig bättre. Det är avgörande för både hög kvalitet i välfärden och för växande företag. Bolagsskatter och kapitalskatter måste vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

En moderat skattereform kommer att utgå från de samhällsproblem som behöver lösas. Det perspektivet glöms ofta bort i skattedebatten av såväl politiker som intresseorganisationer och andra debattörer. Moderaterna ser förvisso behovet av att förenkla och förtydliga skattesystemet, men det bör aldrig vara det enda eller det primära syftet med en reform. Skattereformen bör göras i syfte att skapa fler jobb, öka tillväxten och värna sammanhållningen. Det är i dag för svårt för utrikes födda i allmänhet och nyanlända i synnerhet att komma in på den svenska arbetsmarknaden och skaffa sig en egen försörjning.

Moderaterna inleder nu arbetet med en skattereform med följande utgångspunkter.

- Den ska vara fullt finansierad med lägre samlat skattetryck.
- Den ska ge drivkrafter och stöd för full sysselsättning.
- Den ska gynna flit och förkovran.
- Den ska uppmuntra till företagande och entreprenörskap för högre tillväxt och fler investeringar.
- Den ska bidra till hållbarhet och sammanhållning.
- Den ska värna skattesystemets legitimitet.

Utifrån dessa utgångspunkter gör Moderaterna nu en bred genomgång av den erfarenhet som finns av skatteförändringar. Man kommer att träffa forskare och praktiker och genomföra både interna och externa seminarier. I samband med Moderaternas stämma i höst presenteras ytterligare steg.

Reglerna för personaloptioner behöver förbättras skriver motionärerna. Skatter ska inte sätta käppar i hjulet för företag som vill växa. Ska vi klara välfärdens utmaningar på längre sikt behöver villkoren för företagens investeringar förbättras och skatterna på arbete minska. Vidare anför motionärerna att skattesystemet ska belöna ansträngning, minimera

särbehandling och kryphål samt uppfattas som legitimt. Då kan fler investeringar hamna i Sverige.

Moderaterna vill också se en snabbare omställning inom sjöfart och flyg. Eftersom Sverige är ett stort land ska skatter och regler straffa utsläpp, inte avstånd eller resande i sig.

Flyttskatterna bör ses över i stort, anser motionärerna, och ett första steg är att se över systemet med uppskov efter försäljning av bostäder.

I ett avlångt, glesbefolkat land som Sverige spelar flyget en extra viktig roll. Samtidigt bidrar flyget till koldioxidutsläpp vars negativa konsekvenser förstärks eftersom de sker på hög höjd. Moderaterna anser att flyget ska bära mer av sina miljökostnader men menar att den nuvarande flygskatten inte är ett lämpligt sätt att göra det på. Flygskatter utformade som den svenska med en fast avgift per resenär har visat sig ha negativa samhällsekonomiska effekter och har mycket liten positiv effekt på klimatet. Moderaterna vill ställa krav på inblandning av biodrivmedel i flygbränslet, vilket skulle vara en åtgärd som på riktigt kan bidra till att minska utsläppen från flyget, anser motionärerna.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2018/19:3092 av Oscar Sjöstedt (SD) m.fl. föreslås att riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Sverigedemokraterna budgeterar för substantiella skattelättnader på inkomst av tjänst liksom på inkomst av tidigare tjänst, dvs. pension. I grunden avskaffas själva begreppet inkomst av pension, och Sverigedemokraterna menar att skattesatsen ska vara densamma oberoende av om arbetet utförs i dag eller utfördes för många år sedan. Därför har man utformat ett jobbskatteavdrag för både inkomst av tjänst och inkomst av pension. Jobbskatteavdraget för äldre ökas, enligt Sverigedemokraternas förslag, med tydligt fokus på de lägsta inkomsterna där arbetsinkomster upp till 180 000 kronor per år i praktiken blir helt skattefria. En rimlig utgångspunkt är enligt Sverigedemokraternas mening att ge äldre positiva snarare än negativa incitament att stanna kvar på arbetsmarknaden frivilligt. Därför vill man slopa den särskilda löneskatten för äldre. Sverigedemokraterna satsar 25 miljarder kronor årligen på att dels öka jobbskatteavdraget, dels inkludera samtliga beskattningsbara pensionsinkomster i det.

När det gäller skattepolitiken vill Sverigedemokraterna se en översyn av inkomstskatterna i syfte att gynna låg- och medelinkomsttagare. Sverigedemokraterna väljer att avslå det kommande förslaget om att slopa värnskatten.

Sverigedemokraterna vill utvidga dagens ROT-avdrag till att även gälla installation och abonnemang av hemlarm. Vidare stärker man även medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar,

kulturlandskap och bebyggelse, bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

Sverigedemokraterna vill återställa den senaste skattehöjningen på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar.

Sverigedemokraterna föreslår vad de anser vara ett helt nytt och skattemässigt väldigt gynnsamt system för privat pensionssparande som baseras på hur det nuvarande systemet för tjänstepension är uppbyggt: inget skatteavdrag när själva sparandet äger rum men inte heller någon beskattning när man väl tar ut sitt sparkapital i form av pension. I stället utgår en låg schablonbeskattning motsvarande 15 procent av föregående års statslåneränta per år, precis som för tjänstepensionen, motsvarande 0,08 procent för 2018, att jämföra med 0,45 procent för ett vanligt investeringssparkonto. Pengarna kan tas ut tidigast fr.o.m. 55 års ålder och under en period om minst fem år, även det i likhet med tjänstepensionen. Ett premietak sätts som motsvarar ett prisbasbelopp, motsvarande 45 500 kronor för 2018.

Sverigedemokraterna motsätter sig förmånsbeskattningen på privata sjukvårdsförsäkringar, sjukvårdsskatten.

Ränteavdragen föreslås trappa ner från nuvarande 30 till 25 procentenheter under en femårsperiod, alltså 1 procentenhet per år. Därefter görs en grundlig analys av hur den privata skuldsättningen har utvecklats och hur den förväntas utvecklas framöver. I kombination med de sänkta ränteavdragen föreslår man skattesänkningar på arbetsinkomster som riktas mot låg- och medelinkomsttagare. Sverigedemokraterna vill också underlätta för fler flyttkedjor inom bostadsbeståndet genom slopat tak och slopad tidsgräns för uppskovsbeloppet.

Sverigedemokraterna vill se över momssystemet i sin helhet och arbeta för ett system som undviker snedvridande incitament för konsumtionen och i stället tar sin utgångspunkt i en jämnt applicerbar beskattning. Överlag är det Sverigedemokraternas mening att en skatteväxling mellan moms och arbetsinkomster vore gynnsam för Sverige eftersom sysselsättningseffekten blir mer påtaglig av sänkta skatter på arbetsinkomster. Sverigedemokraterna föreslår därför följande: återställ moms på restaurang- och cateringtjänster, burkar och plastflaskor samt naturguider till 25 procent, och utred en växling från moms till skattesänkning på arbetsinkomster.

Sverigedemokraterna motsatte sig höjningen av den särskilda inkomstskatten för utomlands boende (SINK) från 20 procent till 25 procent. Regeringens skattehöjning har medfört att många personer valt att i stället gå över till en beskattning enligt inkomstskattelagen trots att de varken bor i Sverige eller utnyttjar de svenska välfärdsfunktionerna. Sverigedemokraterna motsätter sig en straffbeskattning för bl.a. pensionärer som flyttar utomlands och budgeterar därmed för att bevara dagens skattesats.

Sverigedemokraterna säger nej till höjd kemikalieskatt.

Nyttan med flygskatten står inte i proportion till de negativa konsekvenserna för enskilda, enligt motionärerna. Sverigedemokraterna vill därmed avskaffa flygskatten.

Sverigedemokraterna säger vidare nej till ändrad bränslebeskattning av värmeproduktion som i realiteten innebär en skattehöjning för kraftvärme.

Sverigedemokraterna är i grunden positivt inställda till att gruvindustrins reduktioner av energiskatten och koldioxidskatten för diesel fasas ut. Man motsätter sig däremot att det sker så snabbt som regeringen föreslår. Skattenedsättningen bör fasas ut successivt under mandatperioden.

Sverigedemokraterna säger nej till kilometerskatten som medför ökade kostnader för medborgare och företag.

Sverigedemokraterna avskaffar bonus–malus-reformen, och regelverket för beskattning av personbilar återgår till det som gällde 2017.

Vänsterpartiet

I partimotion 2018/19:3094 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 föreslås att riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Vänsterpartiet anser att skattepolitiken ska läggas om med höjd skatt på höga inkomster och sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare. Skatt på förmögenheter, arv och gåvor ska införas samtidigt som miljöskatterna skärps.

Vänsterpartiet avvisar det aviserade slopandet av värnskatten och uppger att de i samband med höstens budgetmotion kommer att presentera ett samlat skatteförslag, där inkomstskatterna för låg- och medelinkomsttagare sänks och skatten höjs för höginkomsttagare. Vänsterpartiet uppger även att de i höstens budgetmotion kommer att presentera en plan för att helt slopa klyftan mellan skatt på arbetsinkomster och skatt på övriga inkomster.

Vänsterpartiet avvisade förslaget om sänkt bolagsskatt och anser att bolagsskatten bör återgå till 22 procent.

Vänsterpartiet anser att skattereglerna för delägare i fåmansbolag (de s.k. 3:12-reglerna) behöver reformeras. Vänsterpartiet anser att 3:12-reglerna i ett första steg behöver reformeras i enlighet med förslagen i lagrådsremissen Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag.

Enligt motionärerna behöver Sverige göra en större skattereform. Dels behöver det samlade skatteuttaget öka, dels behöver skatteuttaget fördelas mer rättvist. Ett bärande inslag i en sådan skattereform bör vara en höjning av de förmögenhetsrelaterade skatterna. Vänsterpartiet anser att såväl förmögenhetsskatt, arvs- och gåvoskatt som en fastighetsskatt som baseras på bostädernas värde bör införas. Vänsterpartiet kommer att återkomma med utformningen av dessa i samband med sin budgetmotion till hösten.

Av rättvise- och offentligfinansiella skäl föreslår Vänsterpartiet att skatten på höga kapitalinkomster från kapitalvinster och utdelningar höjs och görs progressiv. I höstens budgetmotion återkommer Vänsterpartiet med den konkreta utformningen.

Vänsterpartiet avser att lägga fram ett förslag på ett tak för underlaget för ränteavdragen.

Vänsterpartiet anser att principen om att förorenaren betalar för sin miljöpåverkan länge har varit och även i fortsättningen bör vara ett riktmärke i den svenska miljö- och klimatpolitiken. Koldioxidskatten är ett centralt styrmedel i vår nationella klimatpolitik. Vänsterpartiet anser att klimatskadliga subventioner i form av undantag från koldioxidbeskattning för verksamheter utanför handelssystemet därför bör fasas ut.

Vänsterpartiet uppger att beskattning av drivmedel är ett viktigt verktyg för att minska transportsektorns klimatpåverkan men även att den är exempel på ett trubbigt verktyg som inte gör skillnad på höginkomsttagare med god tillgång till kollektivtrafik och en låginkomsttagare i glesbygd utan tillgång till alternativ till bilen. Vänsterpartiet anser det angeläget att träffsäkra styrmedel utformas för att minska klyftor mellan stad och landsbygd och att det vid behov införs kompensatoriska åtgärder för att beakta rättviseperspektivet när t.ex. skatter ger negativa fördelningseffekter. För att möta en ökad elektrifiering av vägtrafiken med stärkt regional rättvisa anser Vänsterpartiet att det är angeläget att arbetet med en reform av vägtrafikbeskattning inleds redan nu.

För att våra nationella miljömål ska uppnås anser Vänsterpartiet att det krävs ytterligare styrmedel där även beskattning ingår. Dessa styrmedel bör inriktas på att minska belastningen på våra ekosystem och skapa ekologiskt hållbara näringar.

Kristdemokraterna

I partimotion 2018/19:3096 av Ebba Busch Thor m.fl. (KD) föreslås att riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Kristdemokraterna vill framöver se satsningar på anställningsformer som möjliggör lägre lönekostnader för en tid, medan den anställde lär sig jobbet på jobbet. Detta vill Kristdemokraterna kombinera med ytterligare riktade jobbskatteavdrag för grupper som har svårare att ta sig in på arbetsmarknaden – nyanlända, unga och personer som exempelvis på grund av arbetslöshet eller sjukdom har varit borta länge från arbetsmarknaden.

Sektorer där jobb inte utförs på grund av höga skatter och avgifter måste reformeras så att marknaderna kan växa till. Det handlar framför allt om att öppna upp för nya tjänstesektorer och att bredda det befintliga RUT-avdraget till att omfatta fler tjänster.

Därutöver måste vi, enligt motionärerna, motverka orimliga skatter för entreprenörer och minska regelkrånglet, förbättra myndigheternas handläggning av ärenden kopplade till företag och förbättra tillgången till kapital.

Kristdemokraterna föreslår ett jobbskatteavdrag för föräldrar som stegvis byggs ut till 500 kronor per förälder och månad. För föräldrar till barn som är 0–3 år ska skattereduktionen även omfatta andra inkomster såsom föräldrapenning eller a-kassa.

Taket för uppskov på reavinstskatten ska tas bort permanent om man köper ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad.

Kristdemokraterna vill utreda och införa ett förmånligt bosparande som förval för alla unga mellan 18 och 34 år med inkomst av tjänst, där ett skatteavdrag ingår i de första 60 månaderna där personen tjänar 12 000 kronor eller mer per månad. Systemet fungerar så att 500 kronor av lönen efter skatt avsätts till ett bosparande, och staten kompenserar med ett skatteavdrag på 20 procent, vilket gör att den disponibla inkomsten kompenseras.

Det krävs reformer för att dämpa drivkrafter att låna och därmed minska hushållens och ekonomins sårbarhet framöver. Kristdemokraterna eftersträvar en blocköverskridande överenskommelse om en långsam nedtrappning av ränteavdragen växlat mot sänkta inkomstskatter.

För att ytterligare förstärka äldres ekonomi vill Kristdemokraterna införa dubbelt jobbskatteavdrag redan från 64 års ålder, i stället för som i dag vid 65 års ålder, för att de äldre själva ska få ut mer av sin arbetsinkomst efter skatt. Genom Kristdemokraternas och Moderaternas gemensamma budget genomfördes även en skattesänkning som kom alla pensionärer till del.

Kristdemokraterna har länge drivit på för en grön skatteväxling och lagt flera skarpa förslag. Generellt vill Kristdemokraterna sänka skatten på arbete och pensioner och höja skatten på miljöförstörande verksamhet. Kristdemokraterna föreslår därför slopad skattenedsättning i gruvindustriell verksamhet samt att en skatt på plastkassar och på förbränning av osorterade sopor ska införas. Kristdemokraterna vill vidare utveckla bonus–malus-systemet så att det inkluderar fler miljöaspekter. Kristdemokraterna har också flera förslag för att minska flygets klimatpåverkan.

Kristdemokraterna är pådrivande för att minska jordbrukarnas regelkrångel. För att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft har Kristdemokraterna föreslagit att skatten på diesel som används inom jordbruket ska sänkas under förutsättning att inblandningen av biodrivmedel ökar.

Utöver biståndsbudgeten bör staten på olika sätt främja frivilliga engagemang och att människor ger gåvor till biståndssändamål, enligt motionärerna. Därför har Kristdemokraterna och Moderaterna återinfört möjligheten till skattereduktion för gåvor till hjälporganisationer i den budget som riksdagen antagit för 2019.

Regeringen har öppnat upp för en återinförd fastighetsskatt på ägt boende. Kristdemokraternas uppfattning är klar: fastighetsskatten ska inte återuppväckas.

Kristdemokraterna vill utreda och införa ett förmånligt bosparande som förval för alla unga mellan 18 och 34 år med inkomst av tjänst, där ett skatteavdrag ingår i de första 60 månaderna för personer som tjänar 12 000 kronor eller mer per månad. Systemet fungerar så att 500 kronor av lönen efter skatt avsätts till ett bosparande, och staten kompenserar med ett skatteavdrag på 20 procent, vilket gör att den disponibla inkomsten kompenseras.

Avsättningen blir därmed 6 000 kronor per år eller 30 000 kronor under den skattereducerade perioden.

Beskattningen av ägarlägenheter skiljer sig åt från bostadsrätter. En ägarlägenhet beskattas som ett småhus, vilket innebär 0,75 procent av taxeringsvärdet med ett tak på drygt 7 000 kronor. Bostadsrätter beskattas samtidigt bara till 0,3 procent och max 1 350 kronor per år. Den som har en ägarlägenhet ska därutöver betala andra avgifter kopplade till småhus. I dagsläget är all nyproduktion av lägenheter och hus undantagna från fastighetsavgiften i femton år, men när väl dessa nyproducerade fastigheter ingår i den ordinarie beskattningen kommer ägarlägenheter skattemässigt att missgynnas. Därför bör den orättvisan i beskattning tas bort så att fastighetsavgiften för ägarlägenheter behandlas som för bostadsrätter.

Utskottets ställningstagande

Vårt välbefinnande ska tryggas med en hög sysselsättning bland både kvinnor och män, starka drivkrafter att arbeta och bättre förutsättningar för innovation, export och jobbskapande. Ett eget jobb ger möjlighet till egen försörjning och självbestämmande. Ett bättre företagsklimat förbättrar möjligheterna att leva och bo på landsbygden. Möjligheterna att starta och driva företag samt att lyckas som företagare ska bli bättre, och skatten på arbete sänkas.

En väl utformad generell och skattefinansierad välfärd är viktig för att jämna ut skillnader i människors livsvillkor och bidra till jämlikhet och jämställdhet. Dessutom främjar en sådan välfärd en god ekonomisk utveckling. Samtidigt är klimatfrågan en av vår tids största utmaningar.

Utskottet delar regeringens bedömning att den skattereform som enligt januariavtalet ska genomföras under mandatperioden bl.a. syftar till att minska hushållens skuldsättning och bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Vidare delar utskottet regeringens bedömningar att flygskatten bör behållas och att mervärdesskatten på naturguidning bör fortsätta att vara nedsatt.

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag att avskaffa nedsättningarna av energi- och koldioxidskatten för diesel som används i arbetsfordon vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verksamhet. Det görs i syfte att minska utsläppen av koldioxid från gruvsektorn och bidra till en globalt hållbar utveckling. Utskottet står vidare bakom regeringens förslag att höja kemikalieskatten.

Eftersom utskottet delar regeringens bedömningar tillstyrker utskottet regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken i de delar som avser utskottets beredningsområde.

Utskottet avstyrker partimotionerna 2018/19:3095 (M), 2018/19:3092 (SD), 2018/19:3094 (V) och 2018/19:3096 (KD) i de delar som är aktuella nu.

Stockholm den 16 maj 2019

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Helena Bouveng (M), Bo Broman (SD), Tony Haddou (V), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Joar Forssell (L), Eric Westroth (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M) och Sultan Kayhan (S).

Avvikande meningar

1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (M)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Boriana Åberg (M) och Kjell Jansson (M) anför:

För att öka drivkrafterna till arbete och företagsamhet behöver skatterna sänkas, skattebaser breddas och det totala skattertrycket i Sverige bli lägre. Framför allt behöver skatterna på låga inkomster sänkas så att det lönar sig bättre att gå från bidrag till jobb. Dessutom måste kombinationen av skatter och bidrag analyseras samlat om inte utanförskapet än en gång ska tillåtas att växa. Världens högsta marginalskatter på högre inkomster behöver sänkas så att flit och förkovran lönar sig bättre. Det är avgörande för både hög kvalitet i välfärden och för växande företag. Bolagsskatter och kapitalskatter måste vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

Svenska folket betalar bland världens högsta skatter och ska också kunna räkna med att varje krona gör så stor nytta som möjligt. Varje skattekrona som slösas bort tär på skattemoralen oavsett om pengarna går till religiös extremism, kravlösa bidrag eller fuskas bort i välfärdssystemen. Det skadar sammanhållningen i vårt land.

Skatterna har höjts med 60 miljarder kronor, bl.a. på högre inkomster, regleringarna har ökat, och reformer har uteblivit. Regeringen lade ned en utredning om entreprenörskap eftersom den bl.a. skulle undersöka skatter som är skadliga för entreprenörskap. Bolagsskatten har inte blivit mindre betungande (skattesatsen kommer att sänkas när avdragsmöjligheterna begränsas, men skatteuttaget blir lika stort), och reformer på bostadsmarknaden har uteblivit.

Arbete och ansträngning blev mer lönsamt samtidigt som skatten sänktes för landets alla pensionärer och den särskilda löneskatten för äldre som jobbar togs bort. Sammanhållningen i hela landet stärktes genom minskad beskattning på avstånd och resande.

En moderat skattereform kommer att utgå från de samhällsproblem som behöver lösas. Det perspektivet glöms ofta bort i skattedebatten av såväl politiker som intresseorganisationer och andra debattörer. Vi ser förvisso behovet av att förenkla och förtydliga skattesystemet, men det bör aldrig vara det enda eller det primära syftet med en reform. Skattereformen bör göras i syfte att skapa fler jobb, öka tillväxten och värna sammanhållningen. Det är i dag för svårt för utrikes födda i allmänhet och nyanlända i synnerhet att komma in på den svenska arbetsmarknaden och skaffa sig en egen försörjning. Tillväxten per person är låg både i ett historiskt och i ett internationellt

perspektiv. Arbetskraftsbristen är stor i nästan alla sektorer, inte minst i välfärden. Alltför många företag och entreprenörer väljer att expandera i andra länder än Sverige. För att öka drivkrafterna till arbete och företagsamhet behöver skattesatserna komma ned, skattebaserna breddas och det totala skattetrycket sänkas. Dessutom behöver kombinationen av skatter och de samlade bidragssystemen analyseras samlat för att inte utanförskapet återigen ska ta fart när ekonomin vänder ned.

Moderaterna inleder nu arbetet med en skattereform med följande utgångspunkter: Den ska vara fullt finansierad med lägre samlat skattetryck, ge drivkrafter och stöd för full sysselsättning, gynna flit och förkovran, uppmuntra till företagande och entreprenörskap för högre tillväxt och fler investeringar, bidra till hållbarhet och sammanhållning samt värna skattesystemets legitimitet.

Utifrån dessa utgångspunkter inleder vi nu en bred genomgång av den erfarenhet som finns av skatteförändringar. Vi kommer att träffa forskare och praktiker och genomföra både interna och externa seminarier. Vi kommer att presentera ytterligare steg i samband med Moderaternas stämma i höst.

En skattereform måste syfta till att lösa samhällsproblem. Moderaterna diskuterar gärna en bred skattereform med de fyra partier som står bakom januariöverenskommelsen, men då måste de presentera mer detaljer kring vad de vill åstadkomma med en skattereform, omfattningen på den och grundläggande faktorer såsom om skattetrycket bör öka eller minska till följd av reformen. I väntan på sådana besked arbetar vi vidare med den moderata skattereformen.

Det måste bli enklare att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige. Entreprenörer ska ha förutsättningar att vilja och våga satsa på sina idéer. Arbetet med att genomföra regelförbättringar ska prioriteras, både här hemma och på EU-nivå. Exempelvis behöver reglerna för personaloptioner förbättras. Skatter ska inte sätta käppar i hjulet för företag som vill växa. För att ta vara på den nya teknikens möjligheter och utveckla Sveriges internationella konkurrenskraft behövs en sammanhållen och offensiv digitaliseringspolitik. Moderaterna vill att Sverige ska bli världsledare på att nyttja digitaliseringens möjligheter.

Ska vi klara välfärdens utmaningar på längre sikt behöver villkoren för företagens investeringar förbättras och skatterna på arbete minska. Skattesystemet ska belöna ansträngning, minimera särbehandling och kryphål samt uppfattas som legitimt. Då kan fler investeringar hamna i Sverige. Moderaternas skattereform ska främja detta.

Moderaterna tänker fortsätta bedriva en miljö- och klimatpolitik som ger så stor effekt som möjligt för varje satsad skattekrona.

Regeringen har inte förmått att ta ledningen för minskade utsläpp. Snabba och dåligt förberedda skatteförändringar på exempelvis solex och biodrivmedel har i stället minskat förutsägbarheten och därmed försämrat förutsättningarna för stabila och långsiktiga villkor för aktuella branscher. Dessutom har regeringens politik dömts ut som ineffektiv av regeringens egna

expertmyndigheter, som Finanspolitiska rådet och Konjunkturinstitutet. Under Alliansens tid vid makten minskade utsläppen av växthusgaser, men nu har trenden brutits och utsläppen ökar igen. Nya initiativ krävs både i Sverige och på EU-nivå för att den ekonomiska politiken och miljömställningen ska understödja varandra. Det är akut att möta klimatförändringarna. Därför är det ytterst viktigt att våra insatser gör största möjliga skillnad. Sverige behöver kraftfulla och effektiva styrmedel för att minska klimathotet och kunna agera föredömligt för världen. Samtidigt bör vi verka i EU och genom klimatkonventionen United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) för att effektiva insatser för klimatet också görs i vår omvärld. Varje satsad klimatkrona ska göra största möjliga nytta.

Moderaterna vill också se en snabbare omställning inom sjöfart och flyg. Eftersom Sverige är ett stort land ska skatter och regler straffa utsläpp, inte avstånd eller resande i sig.

Alla olika aspekter av bostadspolitiken bör tas upp för en seriös diskussion. Moderaterna vill därför nå en bred politisk överenskommelse över blockgränsen, med utgångspunkt i att systemet delvis behöver förändras i grunden. Rörligheten i det befintliga beståndet behöver öka, produktionskostnaderna behöver minska, planprocesser och överklagandeprocesser behöver bli kortare och vägarna in till det ägda boende behöver bli fler. Flyttskatterna bör ses över i stort och ett första steg är att se över systemet med uppskov efter försäljning av bostäder.

Regeringens politik riskerar i flera avseenden att slå mot både industri och handel. Försenade infrastrukturinvesteringar, höjda drivmedelsskatter, dyrare energiproduktion, en införd flygskatt och hotet om en lastbilsskatt är bara några exempel. Detta slår särskilt hårt mot landsbygden, där bilen ofta är nödvändig för att ta sig till jobbet, skolan och träningen. Det är en politik som Sverige inte har råd med.

I ett avlångt, glesbefolkat land som Sverige spelar flyget en extra viktig roll. Samtidigt bidrar flyget till koldioxidutsläpp vars negativa konsekvenser förstärks eftersom de sker på hög höjd. Moderaterna anser att flyget ska bära mer av sina miljökostnader, men menar att den nuvarande flygskatten inte är ett lämpligt sätt att göra det på. Flygskatter utformade som den svenska med en fast avgift per resenär har visat sig ha negativa samhällsekonomiska effekter och har mycket liten positiv effekt på klimatet. Det är inte flygresorna som är farliga, utan det är flygens utsläpp som vi måste minska. Det kan man göra genom att satsa på forskning för en grön omställning av flyget. Då måste styrmedlen vara smart utformade så att branschens innovationskraft inte hämmas. En stor brist med den rödgröna regeringens flygskatt är nämligen att den helt saknar miljöstyrande effekt. Moderaterna vill ställa krav på inblandning av biodrivmedel i flygbränslet, vilket skulle vara en åtgärd som på riktigt kan bidra till att minska utsläppen från flyget.

Vi tillstyrker att Moderaternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.

2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (SD)

Bo Broman (SD), David Lång (SD) och Eric Westroth (SD) anför:

I Sverigedemokraternas alternativ till oppositionsvårbudget 2019 går vi fram med tydliga prioriteringar inom välfärdens huvudområden, såsom en god infrastruktur för ett levande Sverige inom såväl landsbygd som storstad. Vi motsätter oss förödande höjningar av flyg- och kemikalieskatten och återställer besparingar som regeringen har föreslagit.

Sverigedemokraterna budgeterar för substantiella skattelättnader på inkomst av tjänst liksom på inkomst av tidigare tjänst, dvs. pension. I grunden avskaffas därmed själva begreppet inkomst av pension, och vi menar att skattesatsen ska vara densamma vare sig arbetet utförs i dag eller utfördes för många år sedan. Därför har vi utformat ett jobbskatteavdrag för både inkomst av tjänst och inkomst av pension. Vi ökar jobbskatteavdraget för äldre med tydligt fokus på de lägsta inkomsterna där arbetsinkomster upp till 180 000 kronor per år i praktiken blir helt skattefria. En rimlig utgångspunkt är enligt Sverigedemokraternas mening att ge äldre positiva snarare än negativa incitament att stanna kvar på arbetsmarknaden frivilligt. Vi vill därför slopa den särskilda löneskatten för äldre. Sverigedemokraterna satsar 25 miljarder kronor årligen på att dels öka jobbskatteavdraget, dels inkludera samtliga beskattningsbara pensionsinkomster i det. Det innebär samtidigt att det förhöjda grundavdraget för äldre slopas, eftersom det är mindre omfattande än jobbskatteavdraget.

Sverigedemokraterna är principiellt sett inte motståndare till lägre marginalskatter. Däremot bör kostnaderna för det offentliga, i form av minskade skatteintäkter, när värnskatten slopas vägas mot andra viktiga investeringar inom kommunsektorn i form av vård, skola och äldreomsorg. När det gäller skattepolitiken vill vi se ett en översyn av inkomstskatterna i syfte att gynna låg- och medelinkomsttagare. Därmed väljer vi att avslå det kommande förslaget om att slopa värnskatten.

Det allt osäkrare samhällsklimatet med ett högt antal inbrottsstölderna medför att allt fler bör ges incitament och den ekonomiska möjligheten att installera och använda sig av ett hemlarm. Vi vill därför utvidga dagens ROT-avdrag till att även gälla installation och abonnemang av hemlarm. Vid budgeterar för en trygghets-ROT. I vår budget stärker vi även medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar, kulturlandskap och bebyggelse, bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

Regeringens två höjningar av beskattningen på schablonbeloppet på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar är olyckliga ur flera perspektiv. Regeringen har tidigare helt slopat möjligheten att spara privat i en pensionsförsäkring, vilket lett till att många i stället börjat spara i just kapitalförsäkringar eller investeringssparkonton. Med de skattepålagor som

regeringen, med passivt stöd från borgerliga partier, har infört samt den osäkerhet som dessa medför för framtiden innebär det att möjligheten att påverka sin egen pension numera är kraftigt begränsad. Sverigedemokraterna vill därför återställa den senaste skattehöjningen på investeringssparkonton (ISK) och kapitalförsäkringar (KF).

Det offentliga ålderspensionssystemet kommer inte att leverera tillräckligt höga pensioner, men i dag saknas i praktiken helt och hållet möjligheter och incitament att spara till sin egen pension. Därför föreslår vi ett helt nytt och skattemässigt väldigt gynnsamt system för privat pensionssparande. Enkelt uttryckt baseras det på hur det nuvarande systemet för tjänstepension är uppbyggt: inget skatteavdrag när själva sparandet äger rum men inte heller någon beskattning när man väl tar ut sitt sparkapital i form av pension. I stället utgår en låg schablonbeskattning motsvarande 15 procent av föregående års statslåneränta per år, precis som för tjänstepensionen, motsvarande 0,08 procent för 2018, att jämföra med 0,45 procent för ett vanligt investeringssparkonto. Pengarna kan tas ut tidigast från 55 års ålder och under en period om minst fem år, även det i likhet med tjänstepensionen. Ett premietak sätts som motsvarar ett prisbasbelopp, motsvarande 45 500 kronor för 2018.

Under 2018 införde den rödgröna regeringen med passivt stöd från Alliansen en förmånsbeskattning på privata sjukvårdsförsäkringar. En ökad beskattning på privat sjukvård kan medföra att allt fler väljer att ställa sig i de ordinarie vårdköerna och på så sätt ytterligare belastar den redan problemfyllda offentliga vården med längre väntetider. Sverigedemokraterna motsätter sig därför sjukvårdsskatten eftersom vi inte ser dess positiva samhällsekonomiska nytta för en mer jämlik vård.

Ränteavdraget är problematiskt på flera sätt, eftersom staten subventionerar lånande medan man straffbeskattar sparande. Vid en förändring gäller det att gå fram oerhört försiktigt, och därför anser Sverigedemokraterna att varje krona i förändrat ränteavdrag ska växlas mot en inkomstskattelättnad på arbetsinkomster för hushållen. Vårt förslag är att trappa ned ränteavdragen från nuvarande 30 till 25 procentenheter under en femårsperiod, alltså 1 procentenhet per år. Därefter görs en grundlig analys av hur den privata skuldsättningen har utvecklats och hur den förväntas utvecklas framöver. I kombination med de sänkta ränteavdragen föreslår vi påtagliga skattesänkningar på arbetsinkomster som riktas mot låg- och medelinkomsttagare. Det medför att de allra flesta hushåll blir nettovinnare på reformerna, men vissa enstaka hushåll med mycket höga inkomster och med hög skuldsättning kan däremot i viss mån bli nettoförlorare. Dessa hushåll tenderar dock att ha större ekonomiska marginaler. Sammantaget stärker således Sverigedemokraternas modell för ränteavdrag och inkomstskatter hushållens ekonomi samtidigt som den inte äventyrar den finansiella stabiliteten. Vi vill också underlätta för fler flyttkedjor inom bostadsbeståndet genom slopat tak och slopad tidsgräns för uppskovsbeloppet.

Regeringen föreslår en sänkning av mervärdesskatten på naturguider från 25 procent till 6 procent. Vi tycker att det är problematiskt att prioritera en specifik bransch genom skatteincitament i form av nedsatt moms. Sverigedemokraterna vill se över momssystemet i sin helhet och arbeta för ett system som undviker snedvridande incitament för konsumtionen och i stället tar sin utgångspunkt i en jämnt applicerbar beskattning. Överlag är det Sverigedemokraternas mening att en skatteväxling mellan moms och arbetsinkomster vore gynnsam för Sverige eftersom sysselsättningseffekten blir mer påtaglig av sänkta skatter på arbetsinkomster. Många nedsättningar av momssatser får dessutom karaktären av ett regelrätt branschstöd, vilket av uppenbara skäl skapar orättvisa snedvridningar i ekonomin med ibland oförsvarligt små effekter. Sverigedemokraterna föreslår därför följande: återställ moms på restaurang- och cateringtjänster, burkar och plastflaskor samt naturguider till 25 procent, och utred en växling från moms till skattesänkning på arbetsinkomster.

Sverigedemokraterna motsatte sig höjningen av den särskilda inkomstskatten för utomlands boende (SINK) från 20 procent till 25 procent. Regeringens skattehöjning har medfört att många personer valt att i stället gå över till en beskattning enligt inkomstskattelagen trots att de varken bor i Sverige eller utnyttjar de svenska välfärdsfunktionerna. Sverigedemokraterna motsätter sig en straffbeskattning för bl.a. pensionärer som flyttar utomlands och budgeterar därmed för att bevara dagens skattesats.

Den s.k. kemikalieskatten är en punktskatt på elektronik och vitvaror. Utvärderingar av kemikalieskatten visar på omfattande intäktsbortfall för den svenska handeln och en högre andel inköp från utlandet, vilket har slagit hårt mot svenska arbetstillfällen. Vilka konkreta fördelar detta har inneburit för miljön har ingen kunnat svara på. Vi säger därför nej till höjd kemikalieskatt.

Nytan med flygskatten står inte i proportion till de negativa konsekvenserna för enskilda. Vi vill därför avskaffa flygskatten. Vi vill även se över driftsstödet, som är kopplat till merkostnader som uppstått till följd av flygskatten, samt administrativa kostnader.

Sverigedemokraterna säger nej till ändrad bränslebeskattning av värmeproduktion som i realiteten innebär en skattehöjning för kraftvärme. Det är Sverigedemokraternas uppfattning att kraftvärmeindustrin i mycket hög grad har anpassat sig till samhällets miljökrav. Det som regeringen nu föreslår kommer att leda till minskad kraftvärmeproduktion och ökad import av el.

Sverigedemokraterna är i grunden positivt inställda till att gruvindustrins reduktioner av energiskatten och koldioxidskatten för diesel fasas ut. Vi motsätter oss däremot att det sker så snabbt som regeringen föreslår. Skattenedsättningen bör fasas ut successivt under mandatperioden.

En ytterligare skatt baserad på avstånd, dvs. en skatt som betalas av åkerierna för varje avverkad kilometer, är planerad. Sverigedemokraterna säger nej till kilometerskatten som medför ökade kostnader för medborgare och företag.

Det är inte klarlagt att de bilar som kommer att åtnjuta bonus ger de effekter för klimat eller miljö som utlovats, och även om så vore fallet är kostnadseffektiviteten för att minska utsläpp av växthusgaser mycket låg. Vi avskaffar därför reformen som går under beteckningen bonus–malus, och regelverket för beskattningen av personbilar återgår till det som gällde 2017.

Vi tillstyrker att Sverigedemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.

3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (V)

Tony Haddou (V) anför:

Vänsterpartiet vill se en ekonomisk politik som innebär att de rikaste får dela med sig och bidra efter förmåga, att välfärden stärks och byggs ut, att politiken når landsbygd och förorter, att tryggheten ökar och att vi hjälper varandra. Så bygger vi ett samhälle som håller ihop och där vi tar hand om varandra. Vänsterpartiet har en ekonomisk politik för förändring och jämlikhet.

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att trygga välfärden, öka jämlikheten, få fler människor i arbete och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade, generella välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärden fördelas efter behov. Skatteflykt och skattebrott ska bekämpas kraftfullt och principen om lika skatt vid lika inkomst återupprättas.

Vänsterpartiet anser att Sverige har det minst omfördelade skattesystemet från hög- till låginkomsttagare av EU:s 15 kärnländer. Vänsterpartiet anser att det behövs ett nytt skattesystem som omfördelar från hög- till låginkomsttagare. Vänsterpartiet anser att sjuka och arbetslösa ska betala samma skatt på en given inkomst som övriga i samhället.

Vänsterpartiet anser att skattepolitiken ska läggas om med höjd skatt på höga inkomster och sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare. Skatt på förmögenheter, arv och gåvor ska införas samtidigt som miljöskatterna skärps.

Vänsterpartiet anser, mot bakgrund av sänkningen av inkomstskatterna med ytterligare 14 miljarder kronor i form av ett sjätte jobbskatteavdrag och höjda skiktgränser för statlig inkomstskatt, att det är anmärkningsvärt att regeringen avser att fortsätta med ofinansierade skattesänkningar. I vårpropositionen aviserar regeringen att den avser att helt slopa den s.k. värnskatten – en skattesänkning som till 100 procent går till den tiondelen i samhället med de högsta inkomsterna. Vänsterpartiet avvisar denna skattesänkning och kommer i samband med höstens budgetmotion att presentera ett samlat skatteförslag, där inkomstskatterna för låg- och medelinkomsttagare sänks, och skatten höjs för höginkomsttagare. Vi kommer där också att presentera en plan för att helt slopa klyftan mellan skatt på arbetsinkomster och skatt på övriga inkomster.

Genom riksdagens beslut (rskr. 2017/18:398) i enlighet med skatteutskottets betänkande 2017/18:25 röstade riksdagen våren 2018 igenom nya skatteregler för företagssektorn. Kärnan i de nya reglerna är att en generell ränteavdragsbegränsning införs samtidigt som bolagsskatten sänks från 22 procent ned till 20,6 procent. Vänsterpartiet välkomnade införandet av den generella ränteavdragsbegränsningsregeln eftersom en sådan minskar den skattemässiga skillnaden mellan finansiering med eget och lånat kapital samt möjligheterna till skatteplanering och skatteflykt. Däremot avvisade vi förslaget om sänkt bolagsskatt och anser att bolagsskatten bör återgå till 22 procent.

Vi anser att skattereglerna för delägare i fåmansbolag (de s.k. 3:12-reglerna) behöver reformeras. Sedan 3:12-reglerna infördes har en rad ändringar gjorts som sammantaget lett till att regelverket blivit alltmer generöst. Dagens 3:12-regler har kommit att utnyttjas för det som de var tänkta att motverka, nämligen inkomstomvandling. Vänsterpartiet anser att 3:12-reglerna i ett första steg behöver reformeras i enlighet med förslagen i lagrådsremissen Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag.

Vänsterpartiet anser att Sverige behöver göra en större skattereform. Dels behöver det samlade skatteuttaget öka, dels behöver skatteuttaget fördelas mer rättvist. Ett bärande inslag i en sådan skattereform bör vara en höjning av de förmögenhetsrelaterade skatterna. Vänsterpartiet anser att såväl förmögenhetsskatt, arvsskatt och gåvoskatt som en fastighetsskatt som baseras på bostädernas värde bör införas. Vi kommer att återkomma med utformningen av dessa i samband med vår budgetmotion till hösten.

Av rättviseskäl och offentligfinansiella skäl föreslår Vänsterpartiet att skatten på höga kapitalinkomster från kapitalvinster och utdelningar höjs och görs progressiv. I höstens budgetmotion återkommer vi med den konkreta utformningen.

Den stora delen av underskottet av kapital utgörs av räntor på bostadslån. Ränteavdragen har bidragit till att blåsa upp bostadspriserna. Av flera skäl anser Vänsterpartiet att ränteavdragen bör trappas ned: dels för att motverka stigande bostadspriser, dels för att minska hushållens skuldsättning. Ränteavdragen har därtill en dålig fördelningspolitisk profil och är kostsamma för statsbudgeten. Vänsterpartiet avser också att lägga fram ett förslag på ett tak för underlaget för ränteavdragen.

Klimatförändringen är ett akut hot för människans framtida livsmöjligheter. Principen om att förorenaren betalar för sin miljöpåverkan har länge varit och bör fortsätta att vara ett riktmärke i den svenska miljö- och klimatpolitiken. Utsläppspriset ger en tydlig styrande signal till alla aktörer och gör det mer lönsamt att investera i åtgärder som minskar utsläppen. Koldioxidskatten är ett centralt styrmedel i vår nationella klimatpolitik. Klimatskadliga subventioner i form av undantag från koldioxidbeskattning för verksamheter utanför handelssystemet bör därför fasas ut.

Vänsterpartiet anser att beskattningen av drivmedel är ett viktigt verktyg för att minska transportsektorns klimatpåverkan men även att den är exempel

på ett trubbigt verktyg som inte gör skillnad på höginkomsttagare med god tillgång till kollektivtrafik och en låginkomsttagare i glesbygd utan tillgång till alternativ till bilen. Vänsterpartiet anser det angeläget att träffsäkra styrmedel utformas för att minska klyftorna mellan stad och landsbygd och att det vid behov införs kompensatoriska åtgärder för att beakta rättviseperspektivet när t.ex. skatter ger negativa fördelningseffekter. För att möta en ökad elektrifiering av vägtrafiken med stärkt regional rättvisa anser Vänsterpartiet att det är angeläget att arbetet med en reform av vägtrafikbeskattningen inleds redan nu.

Vänsterpartiet anser att det krävs skarpare styrmedel där även skatter ingår för att Sverige ska uppnå målet fossilfria transporter. Klimatsmarta resor med cykel, kollektivtrafik och järnväg måste göras ekonomiskt attraktiva för resenären och godstransporter på järnväg och med sjöfart stimuleras ekonomiskt för transportköparna.

Vänsterpartiet anser att det krävs ytterligare styrmedel där även beskattning ingår för att våra nationella miljömål ska uppnås. Dessa styrmedel bör inriktas på att minska belastningen på våra ekosystem och skapa ekologiskt hållbara näringar.

Jag tillstyrker att Vänsterpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.

4. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

Den ekonomiska politiken ska stärka familjernas självbestämmande och det civila samhällets ställning, vilket är grunden för ett fungerande samhälle där människor känner tillit till varandra. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap.

Till skillnad från den politik som regeringen och stödpartierna nu bedriver, såg Kristdemokraterna och Moderaterna till att satsa på verkningfulla reformer för arbetsmarknaden i den budget som riksdagen antog i december 2018. Kristdemokraterna satsade stort på yrkesvux, sänkte inkomstskatterna med fokus på låga och medelhöga inkomster, utökade RUT-avdraget och tog bort den särskilda löneskatten för äldre som jobbar. Alla dessa delar syftar till att stärka drivkrafterna för arbete och underlätta steget in på arbetsmarknaden.

Kristdemokraterna vill framöver se satsningar på anställningsformer som möjliggör lägre lönekostnader för en tid, medan den anställde lär sig jobbet på jobbet. Detta vill Kristdemokraterna kombinera med ytterligare riktade jobbskatteavdrag för grupper som har svårare att ta sig in på arbetsmarknaden – nyanlända, unga och personer som exempelvis på grund av arbetslöshet eller sjukdom har varit borta länge från arbetsmarknaden.

Jobben skapas huvudsakligen genom att entreprenörer får starta och driva framgångsrika och välmående företag. Ett gott företagsklimat är nyckeln till att kunna möta framtida utmaningar och öka resurserna till vår gemensamma välfärd. Det behövs en näringspolitik som är inriktad på att underlätta för företag att växa och anställa. Kristdemokraterna och Moderaterna såg därför till att underlätta för generationsväxling i företag i den budget som riksdagen antog för 2019.

Sektorer där jobb inte utförs på grund av höga skatter och avgifter måste reformeras så att marknaderna kan växa till. Det handlar framför allt om att öppna upp för nya tjänstesektorer och att bredda det befintliga RUT-avdraget till att omfatta fler tjänster.

Därutöver måste vi motverka orimliga skatter för entreprenörer och minska regelkrånglet, förbättra myndigheternas handläggning av ärenden kopplade till företag och förbättra tillgången till kapital.

Mot bakgrund av den relativt sett svaga utvecklingen av barnfamiljernas disponibla inkomst under de senaste 20 åren anser Kristdemokraterna att barnfamiljernas ekonomi behöver förstärkas. Det behöver ske på ett sätt som både ökar flexibiliteten för småbarnsföräldrar och stärker incitamenten för arbete. Kristdemokraterna föreslår därför ett jobbskatteavdrag för föräldrar som stegvis byggs ut till 500 kronor per förälder och månad. För föräldrar till barn som är 0–3 år ska skattereduktionen även omfatta andra inkomster såsom föräldrapenning eller a-kassa.

För att sänka trösklarna för de som vill förverkliga sin företagsidé vill Kristdemokraterna minska regelkrånglet, begränsa företrädaransvaret och säkerställa att företag bara behöver lämna en och samma uppgift en gång till myndigheterna. Kristdemokraterna vill också sänka kravet på aktiekapital från 50 000 till 25 000 kronor. Dagens regelverk stänger ute för många potentiella företagare eftersom det inte är anpassat till nya företags verkliga behov av eget kapital.

För att skapa ett gott företagsklimat vill Kristdemokraterna säkerställa att företag har råd och möjlighet att anställa. För att stärka framväxten av nya företag och fler jobb vill Kristdemokraterna sänka skatten på arbete, förenkla reglerna kring att starta och driva företag samt ge möjlighet för företag att finnas och verka i hela landet.

RUT-avdragen som alliansregeringen införde har öppnat nya marknader och skapat förutsättningar för nya företag och jobb. Samtidigt har dessa avdrag gjort att såväl barnfamiljer som äldre haft råd och möjlighet att få avlastning med vardagssysslorna. Att regeringen under förra mandatperioden nedmonterade detta avdrag var därför ett slag mot alla dessa människor, för att inte tala om alla de småföretagare som vågat ta steget och starta ett företag inom hushållssektorn. Därför såg Kristdemokraterna och Moderaterna till att höja taket för RUT-avdraget till 50 000 kronor i den budget som riksdagen antog i december 2018. Kristdemokraterna vill framöver även göra det möjligt att använda RUT-avdraget till fler tjänster.

En bromskloss på bostadsmarknaden är den bristande rörligheten. Genom ökad rörlighet kan ett stort antal bostäder tillgängliggöras på kort sikt. Alltför många uppger att de bor kvar i för stora hus på grund av de s.k. flyttskatternas utformning. Kristdemokraterna vill att taket för uppskov på reavinstskatten tas bort permanent om man köper ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad. På så sätt tvingas inte vinsten vid försäljning fram till beskattning om man köper en ny bostad, utan både reavinstskatt och uppskovsränta betalas när man inte längre gör något uppskov.

Ökade krav vid bostadsköp och kraftigt stigande bostadspriser har ökat behoven av en stor kontantinsats. Tillsammans med ett bristande utbud av hyresrätter riskerar allt fler att stå utan ett eget boende. Kristdemokraterna vill därför utreda och införa ett förmånligt bosparande som förval för alla unga mellan 18 och 34 år med inkomst av tjänst, där ett skatteavdrag ingår i de första 60 månaderna där personen tjänar 12 000 kronor eller mer per månad. Systemet fungerar så att 500 kronor av lönen efter skatt avsätts till ett bosparande, och staten kompenserar med ett skatteavdrag på 20 procent, vilket gör att den disponibla inkomsten kompenseras.

Det krävs reformer för att dämpa drivkrafter att låna och därmed minska hushållens och ekonomins sårbarhet framöver. Kristdemokraterna eftersträvar en blocköverskridande överenskommelse om en långsam nedtrappning av ränteavdragen växlat mot sänkta inkomstskatter.

Eftersom svenskarna lever allt längre och friskare liv står Kristdemokraterna bakom pensionsgruppens förslag att höja åldersgränserna för pensionssystemet. Därför var det också viktigt att riksdagen röstade igenom Kristdemokraternas och Moderaternas budget som avskaffade den särskilda löneskatten om 6,5 procent på ersättningar för arbete och inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som fyllt 65 år som regeringen tidigare återinförde. Genom att den särskilda löneskatten har tagits bort uppmuntras arbetsgivare att behålla eller anställa äldre. För att ytterligare förstärka äldres ekonomi vill Kristdemokraterna också införa dubbelt jobbskatteavdrag redan från 64 års ålder, i stället för som i dag vid 65 års ålder, för att de äldre själva ska få ut mer av sin arbetsinkomst efter skatt. Genom Kristdemokraternas och Moderaternas gemensamma budget genomfördes även en skattesänkning som kom alla pensionärer till del. Vår ambition är dock att hela skillnaden i beskattning av förvärvsinkomst och pensionsinkomst ska slopas.

Bra kommunikationer är en förutsättning för tillväxt, välbstånd och sysselsättning i vårt land. Kristdemokraternas utgångspunkt är att människor ska kunna bo och arbeta i hela landet.

Kristdemokraterna vill att sjöfartens skatter och regler ska ge förutsättningar för god konkurrens.

Kristdemokraterna har länge drivit på för en grön skatteväxling och lagt flera skarpa förslag. Detta vill vi fortsätta med. Generellt vill Kristdemokraterna sänka skatten på arbete och pensioner och höja skatten på miljöförstörande verksamhet. Kristdemokraterna föreslår därför att

skattenedsättningen slopas i gruvindustriell verksamhet samt att en skatt på plastkassar och på förbränning av osorterade sopor ska införas. Kristdemokraterna vill vidare utveckla bonus–malus-systemet så att det inkluderar fler miljöaspekter. Kristdemokraterna har också flera förslag för att minska flygets klimatpåverkan.

Kristdemokraterna är också pådrivande för att minska jordbrukarnas regelkrångel. För att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft har Kristdemokraterna föreslagit att skatten på diesel som används inom jordbruket ska sänkas under förutsättning att inblandningen av biodrivmedel ökar.

Utöver biståndsbudgeten bör staten på olika sätt främja frivilliga engagemang och att människor ger gåvor till biståndssändamål. Därför har Kristdemokraterna och Moderaterna återinfört möjligheten till skattereduktion för gåvor till hjälporganisationer i den budget som riksdagen antagit för 2019. Senast denna möjlighet fanns ökade gåvorna till dessa organisationer märkbart.

Regeringen har öppnat upp för att återinföra fastighetsskatten på ägt boende. De besked som hittills givits är problematiska. Fastighetsskatten var sannolikt Sveriges mest avskydda skatt eftersom den skapade stor otrygghet i boendet med sin nyckfullhet och oförutsägbarhet. Kristdemokraternas uppfattning är klar: fastighetsskatten ska inte återuppväckas.

Sammantaget anser Kristdemokraterna att ränteavdraget för bostadslån bör trappas ned. Det bör göras långsamt med 1–2 procentenheter per år för att värna förutsägbarhet och trygghet i boendet. Tidshorizonten blir således 20–30 år. Det är också rimligt att sänka taket för fullt ränteavdrag från dagens 100 000 kronor till 75 000 kronor. Nedtrappning av ränteavdraget kan enligt Kristdemokraternas uppfattning emellertid enbart komma i fråga om intäkterna från ett minskat ränteavdrag oavkortat går tillbaka till hushållen. Detta bör företrädesvis ske genom sänkt skatt på arbete, men också med riktat stöd till barnfamiljer eftersom barnfamiljer runt storstäder annars riskerar att drabbas hårdare. En bred överenskommelse om att trappa ned ränteavdragen skulle också göra det möjligt för Finansinspektionen att lätta på restriktioner som i dag hindrar hushåll att komma in på den ägda bostadsmarknaden.

Sveriges unga vuxna behöver få incitament att spara mer till sitt första boende. Till skillnad från andra länder, som Norge, saknar Sverige ett system för att öka incitamenten till bosparande. Kristdemokraterna vill därför utreda och införa ett förmånligt bosparande som förval för alla unga mellan 18–34 år med inkomst av tjänst, där ett skatteavdrag ingår i de första 60 månaderna för personer som tjänar 12 000 kronor eller mer per månad. Systemet fungerar så att 500 kronor av lönen efter skatt avsätts till ett bosparande, och staten kompenserar med ett skatteavdrag på 20 procent, vilket gör att den disponibla inkomsten kompenseras. Avsättningen blir därmed 6 000 kronor per år eller 30 000 kronor under den skattereducerade perioden.

Beskattningen av ägarlägenheter skiljer sig åt från bostadsrätter. En ägarlägenhet beskattas som ett småhus, vilket innebär 0,75 procent av

taxeringsvärdet med ett tak på drygt 7 000 kronor. Bostadsrätter beskattas samtidigt bara till 0,3 procent och max 1 350 kronor per år. Den som har en ägarlägenhet ska därutöver betala andra avgifter kopplade till småhus. I dagsläget är all nyproduktion av lägenheter och hus undantagna från fastighetsavgiften i femton år, men när väl dessa nyproducerade fastigheter ingår i den ordinarie beskattningen kommer ägarlägenheter skattemässigt att missgynnas. Därför bör den orättvisan i beskattning tas bort så att fastighetsavgiften för ägarlägenheter behandlas som för bostadsrätter.

Jag tillstyrker att Kristdemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar dessa berör skattepolitiken.